herpy

GRODOR

Four-lined Tree Frog

Polypedates leucomystax

Polypedates leucomystax är en smal, nattaktiv trädgroda på 4-9 cm från Sydostasien, som lägger äggen i ett skumbo vid vattnet. Den är anpassningsbar, lever gärna nära människor och är lätt att hålla, men tål inte värme över 29 °C. Förökningen sätts igång i en regnkammare.

Familj: Rhacophoridae

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**4-9 cm** nos-kloaklängd
Livslängd	**5 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Torrskog, regnskog och våtmark**
Hudgift	**Inget känt**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**23-27 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**60-70 %**
Vatten	**Vattenskål**
UVB	**Valfritt** Fergusonzon 1
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma, parvis eller i grupp**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Utveckling	**Grodyngel i vatten**
Äggläggning	**I ett skumbo**
Ägg per läggning	**100-400**
Kläckning	**3-4 dagar**
Larvtid	**49-70 dagar** från kläckning till metamorfos
Larvföda	**Alger/växter**
Yngelvård	**Ingen**

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Polypedates leucomystax är en medelstor, smal trädgroda med kantigt huvud och spetsig nos. Honan är markant större än hanen: hanarna mäter omkring 4-6 cm och honorna 6-9 cm från nos till kloak. Honan har också ett bredare och kraftigare huvud och väger lätt en och en halv gång så mycket som hanen.

Färgen varierar mycket: grå, grön, gul, rödaktig eller mörkbrun, ofta enfärgat ljusbrun till gyllengul, andra gånger fläckig eller med mörka X-formade teckningar på ryggen och ofta fyra tunna, mörka ränder längs ryggen. Undersidan är vit eller gräddfärgad. Nosspetsen har ibland en tydlig vit fläck. Huden är slät, bakfötterna har simhud, och fingrar och tår slutar i stora häftskivor.

Arten beskrevs som *Hyla leucomystax* av Gravenhorst 1829 och är i själva verket ett artkomplex. Genetiska undersökningar tyder på att bara djuren från Java och Sumatra hör till den egentliga arten, medan bestånden på Malackahalvön, norra Borneo, Sulawesi och norra Filippinerna sannolikt är oavgjorda arter. Djur i handeln kan därför tillhöra flera olika arter, och det kan förklara en del av variationen i färg och storlek.

Hudgift: Arten har ingen känd hudgift, men alla amfibiers hud är känslig och kan bära bakterier, så tvätta händerna efter kontakt.

Temperamentet är lugnt; grodan sitter gömd på dagen och blir livlig när mörkret faller.

Utbredning och livsmiljö

Polypedates leucomystax lever i Sydostasien. Gränsen mot den närstående *P. megacephalus* går vid Kraneset, så arten finns från södra Thailand ner över Malackahalvön och Singapore. I Indonesien finns den över stora delar av önationen, bland annat på Sumatra, Java, Borneo, Sulawesi, Bali, Lombok, Sumbawa, Sumba, Flores och Timor, och den lever också i den malaysiska delen av Borneo, i Brunei och på Filippinerna. På Filippinerna och i Indonesien har den spridit sig i takt med att skog har blivit jordbruksmark, och den sprids lätt med jordbruksvaror mellan öarna. Äldre uppgifter om en utbredning från Indien till Vietnam och södra Kina avser besläktade arter och är inte med på kartan.

Arten är införd till Papua och till Okinawa och ett antal mindre öar i Japan. De införda bestånden hör inte till det ursprungliga utbredningsområdet.

> **Naturlig utbredning:** Brunei, Indonesien, Malaysia, Filippinerna, Singapore och Thailand.

LIVSMILJÖ

P. leucomystax är en generalist som finns i många slags miljöer: fuktig och torr skog, bergsskog, snår, gräsmark, sumpmarker, sjöar, dammar och vattendrag, och den klarar sig bra i jordbruksmark, plantager, trädgårdar, förorter och städer. Den sitter mest i träd och buskar, men också i högt gräs.

Grodan är nattaktiv. Hanarna samlas och lockar från marken vid kanten av små, grunda dammar och vattenhål med ett högt, djupt, andliknande kväkande. I fuktiga trakter ses djuren hela året, medan yngeltiden i torrare trakter är begränsad till början av regntiden. Temperatur och luftfuktighet på levnadsplatserna är inte dokumenterade.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Skötsel

TERRARIET

Två vuxna *Polypedates leucomystax* behöver ett glasterrarium på minst 45 × 45 × 60 cm, och det räcker för upp till fyra djur. Arten hoppar långt och har nytta av mer plats. Locket ska vara av nät eller ha en stor nätdel, för ventilationen är avgörande.

Bottensubstratet kan vara fin kokosfiber, sphagnum, torv eller fuktigt hushållspapper. Sphagnum ska tryckas platt så att grodan inte sväljer lösa bitar; undvik grus, små barkbitar och grov matta. Hushållspapper byts 2-3 gånger i veckan, medan jordbotten håller längre. Ge drivved, korkrör, lianer och växter med breda blad som sittplatser och gömställen, och sätt upp en bakgrund på tre sidor så att grodorna känner sig trygga. Flera gömställen minskar stressen när djuren hålls tillsammans.

TEMPERATUR

Håll terrariet på 23-27 °C på dagen och 18-22 °C på natten. Den övre gränsen är viktig: över 29 °C kan snabbt bli dödligt, särskilt om grodan samtidigt saknar vatten eller fukt.

En svag värmelampa räcker om rummet är svalt. Mät med en digital termometer nära grodans sittplatser. Vintervila är inte nödvändig.

Läs mer: Vintervila och årstider

LUFTFUKTIGHET OCH SPRAYNING

Håll luftfuktigheten på 60-70 %. Det klaras med handspruta, dimanläggning eller regnanläggning, flera gånger om dagen efter behov. God ventilation är avgörande: stillastående, fuktig luft ger snabbt bakteriella hudinfektioner, så minst hälften av locket bör vara nät. Spraya med avklorerat kranvatten, regnvatten eller källvatten.

VATTEN OCH VATTENKVALITET

P. leucomystax ska alltid ha tillgång till rent vatten i en stor, låg skål som är lätt att göra ren och som grodan lätt kan ta sig upp ur. Grodan använder skålen som toalett, så byt vattnet varje dag, och skrubba och desinficera skålen regelbundet, t.ex. med en svag klorlösning (5 %) som sköljs av noga efteråt, för amfibier tar upp ämnen genom huden.

Använd kranvatten behandlat med vattenberedare, så att klor, kloramin och tungmetaller är borttagna, eller källvatten på flaska. Använd aldrig tvål eller vanliga rengöringsmedel.

LJUS OCH UVB

Arten behöver inget annat ljus än det som växterna kräver. Det finns ingen dokumentation för att den behöver UVB, men en svag UVB-källa kan användas för växterna och verkar dessutom bakteriehämmande. UVB är därför valfritt (Ferguson-zon 1, med rikligt med skugga). Håll en fast dygnsrytm med mörka nätter.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

P. leucomystax är insektsätare, och syrsor kan vara basfoder, kompletterat flera gånger i månaden med vaxmottslarver, silkesmaskar, nattfjärilar, flugor, små daggmaskar och små kackerlackor. Mjölmaskar är inte nyttiga i längden och bör bara ges sällan. Ungar på 3 cm tar syrsor på cirka 6 mm, vid 5 cm kan de ta syrsor på cirka 13 mm, och vuxna tar syrsor på 19 mm eller fullvuxna.

Vuxna utfodras 2-3 gånger i veckan med 2-8 syrsor per groda, beroende på fodrets och grodans storlek. Ungar utfodras dagligen, så mycket de kan äta. Damma fodret med kalk och vitaminer: till ungar varje gång, till vuxna vid varje eller varannan utfodring och med multivitamin en gång i veckan. Grodan tar bara levande, rörligt foder, så torkade insekter avvisas oftast. Utfodra på kvällen, och håll koll på att alla får nog, för ungarna kan konkurrera om fodret.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

P. leucomystax är nattaktiv och sitter på dagen gömd bland växter och grenar, men nappar gärna åt sig ett foderdjur som kommer förbi. Den hoppar långt och klättrar bra, men glidflyger inte som en del av släktingarna i familjen. Hanarna lockar högt med ett djupt, andliknande ljud.

Arten hålls lätt i grupper av jämnstora djur, särskilt som ungar. Hanarna kan dock besvära honorna med ständiga parningsförsök; om det sker, skilj könen åt eller sänk luftfuktigheten. Håll den inte tillsammans med större grodor som kan äta upp den. Liksom andra grodor bör den bara hanteras när det är nödvändigt. Använd våta, tvålfria händer eller en slät plasthink när djuret ska flyttas.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Könen är lätta att känna igen som vuxna: honan är cirka 2-3 cm längre, har ett bredare och kraftigare huvud och väger minst en och en halv gång så mycket som hanen. Hanen lockar högt. Ungar kan inte könsbestämmas, så köp flera djur om du vill ha ett par. Djuren är nästan fullvuxna efter 12-18 månader; åldern vid könsmognad är inte dokumenterad.

PARNING

I naturen förökar sig arten hela året i fuktiga trakter och i början av regntiden i torrare trakter. Hanarna lockar från marken vid vattenkanten, och honorna kommer ner från träden. I fångenskap sätter man igång förökningen i en regnkammare, där kraftigt konstgjort regn efterliknar regntiden. Under parningen omfamnar hanen honan, och paret piskar upp skummet tillsammans.

ÄGG OCH GRODYNGEL

Honan lägger 100-400 ägg i ett skumbo som paret piskar upp gemensamt. Boet sitter på växter, stenar eller andra föremål över eller precis vid kanten av vattnet, ibland flytande på ytan. Äggen är omkring 2 mm i diameter, och skummet skyddar dem mot uttorkning. Det finns ingen yngelvård.

Grodynglen utvecklas först i boet och faller sedan ner i vattnet, ibland från flera meters höjd. De är stora, 3-5 cm, och lever i stillastående vatten, där de mest skrapar organiskt material från botten, men också filtrerar små partiklar ur vattnet. Vad de bör utfodras med i fångenskap är inte dokumenterat; algbeläggning och växtmaterial kompletterat med vanligt

grodyngelfoder är det närliggande. Se till att ha ett stort kar med rent, stillastående vatten under boet.

METAMORFOS

Äggen kläcks efter 3-4 dagar, och grodynglen genomgår metamorfos efter 7-10 veckor. Ungarna är relativt stora när de lämnar vattnet.

När frambenen kommer fram måste grodynglet kunna ta sig upp ur vattnet. Sänk vattenståndet och lägg i sluttande stenar, kork eller flytande växter, så att det kan klättra upp och inte drunknar.

Läs mer: Uppfödning av grodyngel

UPPFÖDNING AV UNGAR

I naturen håller de nymetamorfoserade ungarna till längs dammens kant innan de klättrar upp i träden. Uppfödda ungar på cirka 3 cm är 8-10 veckor gamla, växer till omkring 5 cm på ytterligare 2-3 månader och är nästan vuxna efter 12-18 månader. Ungarna tar små syrsor; fodret de allra första dagarna efter metamorfosen är inte dokumenterat, men bananflugor och nykläckta syrsor är det närliggande. Utfodra dagligen, damma fodret varje gång och håll koll på att alla får nog, för ungarna konkurrerar om fodret.

Hälsa och vanliga misstag

P. leucomystax är robust, men flera fel återkommer:

- Bakteriella hudinfektioner vid stillastående, fuktig luft och dålig ventilation. Se till att ha nätlock och ett rent terrarium.
- Värmestress: över 29 °C kan vara dödligt, särskilt tillsammans med brist på vatten och fukt.
- Förstoppning eller tilltäppning av tarmen (impaktion) när grodan sväljer löst bottenmaterial som sphagnum eller småsten. Tryck mossan platt och undvik grus och småbark.
- Dålig hygien i vattenskålen, som grodan använder som toalett. Byt vattnet dagligen.
- Brist på kalk och vitaminer vid ensidig kost. Damma fodret och variera foderdjuren.

Många djur i handeln är vildfångade, så köp helst uppfödda djur, och sätt nya djur i karantän. Släpp aldrig ut grodor eller grodyngel i naturen; arten är redan införd på flera ställen utanför sitt ursprungliga utbredningsområde. Sök en veterinär med kunskap om amfibier om djuret slutar äta eller verkar slött.

Läs mer: Karantän och hygien Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.